

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ๑๓/๒๕๖๓

วันที่ ๕ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง
ร้อยละ ๕๑ พรรคเพื่อไทย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้ถูกร้อง

ผู้ร้องส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง และ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๕๑ คน ยื่นคำร้องต่อผู้ร้องว่า ผู้ถูกร้องซึ่งดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เคยต้องคำพิพากษาหรือ คำสั่งที่ขอบด้วยกฎหมายอันถึงที่สุดของศาลในประเทศออสเตรเลียว่ากระทำความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า ซึ่งยาเสพติด แม้จะเป็นคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ แต่ย่อมทำให้ผู้ถูกร้อง เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ (๑๐) ซึ่งเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) และเป็นเหตุให้ ความเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๖) และมาตรา ๘๘ (๑๐) ผู้ร้องจึงส่งคำร้อง ต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย ดังนี้

๑. สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๘๘ (๑๐) และความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๖) และมาตรา ๘๘ (๑๐) หรือไม่

๒. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

ศาลมีคำสั่งรับคำร้องไว้วินิจฉัยและให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา สำหรับการพิจารณากรณีให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง หรือไม่ นั้น เห็นว่าข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องยังไม่มีเหตุอันควรสงสัยที่จะมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและรัฐมนตรี ศาลจึงมีคำสั่งว่าผู้ถูกร้องไม่ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง

ศาลมีคำสั่งเรียกให้ผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง และปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ส่งสำเนาคำพิพากษาของศาลแขวงรัฐนิวเซาท์เวลส์ ฉบับลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๗ และสำเนาคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์รัฐนิวเซาท์เวลส์ เคอร์รัฐออสเตรเลีย ฉบับลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๘ รวมทั้งเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งให้รับรองความถูกต้องของสำเนาเอกสารดังกล่าว

ผู้ร้องส่งสำเนาคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์รัฐนิวเซาท์เวลส์ เคอร์รัฐออสเตรเลีย ฉบับลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๘ ที่รับรองสำเนาโดยนายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์ และคำแปลที่รับรองว่าแปลถูกต้องโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คารินา โชติรวี ส่วนสำเนาคำพิพากษาของศาลแขวงรัฐนิวเซาท์เวลส์ เคอร์รัฐออสเตรเลีย ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๗ ผู้ร้องชี้แจงว่าเป็นเอกสารที่มีได้อยู่ในความครอบครองของผู้ร้อง

ผู้ถูกร้องชี้แจงต่อศาลว่า ผู้ถูกร้องไม่มีสำเนาคำพิพากษาของศาลแขวงรัฐนิวเซาท์เวลส์ เคอร์รัฐออสเตรเลีย ฉบับลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๗ และสำเนาคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์รัฐนิวเซาท์เวลส์ เคอร์รัฐออสเตรเลีย ฉบับลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๘ เนื่องจากขณะเกิดเหตุฟ้องคดีนี้ผู้ถูกร้องไม่มีความรู้ความเข้าใจในภาษาอังกฤษเกี่ยวกับกฎหมายดีพอ และไม่เข้าใจกระบวนการพิจารณาของศาลแขวงรัฐนิวเซาท์เวลส์และศาลอุทธรณ์รัฐนิวเซาท์เวลส์ เคอร์รัฐออสเตรเลีย ประกอบกับระยะเวลาผ่านมากกว่า ๒๕ ปี ผู้ถูกร้องเคยมีหนังสือขอความร่วมมือไปยังปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อให้ตรวจสอบคำพิพากษาของศาลแขวงรัฐนิวเซาท์เวลส์และศาลอุทธรณ์รัฐนิวเซาท์เวลส์ เคอร์รัฐออสเตรเลีย แต่ไม่ได้รับสำเนาคำพิพากษาดังกล่าว

ปลัดกระทรวงการต่างประเทศชี้แจงต่อศาลว่า สำเนาคำพิพากษาของศาลแขวงรัฐนิวเซาท์เวลส์ ฉบับลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๗ และสำเนาคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์รัฐนิวเซาท์เวลส์ เคอร์รัฐออสเตรเลีย ฉบับลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๘ เป็นข้อมูลทางการออสเตรเลีย ไม่อยู่ในความครอบครองของกระทรวงการต่างประเทศ

ประเด็นวินิจฉัย

มีประเด็นที่ศาลจะต้องวินิจฉัย ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

ประเด็นที่สอง ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๖) และมาตรา ๙๘ (๑๐) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๘๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่า สมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๐๑ (๓) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) หรือ (๑๒) หรือมาตรา ๑๑๑ (๓) (๔) (๕) หรือ (๗) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้อง ส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่

เมื่อได้รับเรื่องไว้พิจารณา หากปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าสมาชิกผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้สมาชิกผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้อง ตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ยุติปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่กระทบต่อกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปก่อนพ้นจากตำแหน่ง

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๙๘ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ฯลฯ

ฯลฯ

(๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือ

เจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

ฯลฯ   ฯลฯ

มาตรา ๑๐๑ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

ฯลฯ   ฯลฯ

(๖) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘

ฯลฯ   ฯลฯ

มาตรา ๑๖๐ รัฐมนตรีต้อง

ฯลฯ   ฯลฯ

(๖) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘

ฯลฯ   ฯลฯ

มาตรา ๑๗๐ ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

ฯลฯ   ฯลฯ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐

ฯลฯ   ฯลฯ

ให้นำความในมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับแก่การสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรีตาม (๒) (๔) หรือ (๕) หรือวรรคสอง โดยอนุโลม เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ด้วย

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๗ ให้ศาลมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดี ดังต่อไปนี้

ฯลฯ   ฯลฯ

(๕) คดีเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

ฯลฯ   ฯลฯ

(๙) คดีเกี่ยวกับการสิ้นสุดลงของความเป็นรัฐมนตรี

ฯลฯ   ฯลฯ

ความเห็น

ประเด็นที่หนึ่ง สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ผู้ร้องได้อ้างตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องว่า ผู้ถูกร้องเคยต้องคำพิพากษาของศาลแขวงรัฐนิวเซาท์เวลส์ ฉบับลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๗ และคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์รัฐนิวเซาท์เวลส์ ฉบับลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นคำพิพากษาที่ชอบด้วยกฎหมายและถึงที่สุดแล้ว โดยศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกผู้ถูกร้องเป็นเวลา ๔ ปี ในความผิดฐานสมคบกับพรรคพวกชนเฮโรอีนจำนวน ๓.๕ กิโลกรัม เข้าเครื่องรัฐออสเตรเลียเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๓๖ และมีเอกสารหลักฐานประกอบคือสำเนาภาพถ่ายบันทึกด้วยลายมือชื่อของนายมนัส โบพรหม (ปัจจุบันคือผู้ถูกร้อง) ฉบับลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๐ สถานกงสุลใหญ่ ณ นครซิดนีย์ มีข้อความระบุว่า “... ถูกจำคุก ๔ ปี ข้าพเจ้าจะถูกส่งตัวกลับไปยังประเทศวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๔๐ จึงเรียนมา เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น” ซึ่งเอกสารฉบับนี้มีการลงลายมือชื่อมนัส โบพรหม (ปัจจุบันคือผู้ถูกร้อง) และมีเอกสารสำเนาหนังสือของกระทรวงการต่างประเทศ ลับ ต่วนมาก ที่ กต ๐๒๑๐/๒๘๓๖ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๐ ถึงเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด แจ้งการส่งตัวผู้ถูกร้องกับพวกซึ่งถูกศาลในออสเตรเลียลงโทษจำคุกกรณีดังกล่าวกลับประเทศไทยด้วย ผู้ร้องจึงเห็นว่ากรณีดังกล่าวแม้จะเป็นคำพิพากษาของศาลต่างประเทศก็ย่อมมีผลให้ผู้ถูกร้องเป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องจึงต้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) และทำให้ผู้ถูกร้องเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องจึงสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) แต่ผู้ร้องไม่มีเอกสารสำเนาคำพิพากษาของศาลแขวงรัฐนิวเซาท์เวลส์มาแสดงต่อศาล ส่วนผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่าผู้ถูกร้องไม่เคยถูกจับกุม คุมขัง ฟ้องร้องหรือดำเนินคดีในข้อหาหรือฐานความผิดเป็นผู้ผลิต นำเข้าส่งออก หรือผู้ค้าซึ่งยาเสพติดไม่ว่าในราชอาณาจักรไทยหรือรัฐนิวเซาท์เวลส์ เครื่องรัฐออสเตรเลีย คดีที่รัฐนิวเซาท์เวลส์ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างนั้น ผู้ถูกร้องถูกจับกุมฟ้องร้องและดำเนินคดีในข้อหาหรือฐานความผิด “รู้เห็นเกี่ยวกับการนำเข้า” ปรากฏตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์รัฐนิวเซาท์เวลส์ ซึ่งเป็นความผิดตามกฎหมายของเครื่องรัฐออสเตรเลีย คำว่า “ความผิดตามกฎหมาย” และ “ต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุด” นั้น จะต้องยึดถือและใช้บังคับเฉพาะกับความผิดตามกฎหมายไทย และต้องเป็นคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลไทยเท่านั้น ตามหลักอธิปไตยและความเป็นอิสระของรัฐแต่ละรัฐ ส่วนสำเนาคำพิพากษาของศาลแขวงรัฐนิวเซาท์เวลส์และศาลอุทธรณ์รัฐนิวเซาท์เวลส์เกี่ยวกับคดีดังกล่าวนี้ ผู้ถูกร้องไม่สามารถนำมาแสดงเป็นหลักฐานได้ เนื่องจากเหตุการณ์ล่วงเลยมากกว่า ๒๕ ปีแล้ว

ศาลได้พิจารณาคำร้องของผู้ร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้อง รวมทั้งคำชี้แจงของกระทรวงการต่างประเทศ ประกอบกับสำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ลับ ด่วนมาก ที่ กต ๐๒๑๐/๒๘๓๖ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๐ ถึงเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ที่มีข้อความระบุว่า “ด้วยกระทรวงการต่างประเทศได้รับแจ้งจากสถานกงสุลใหญ่ ณ นครซิดนีย์ ว่าได้รับการติดต่อจากเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองออสเตรเลียให้ออกหนังสือสำคัญประจำตัว (C.I.) ให้แก่นายศรศาสตร์ เทียมทัศน์ และนายมนัส โบพรหม (เดิมชื่อเรือโท ยุทธภูมิ โบพรหม) รับราชการสังกัดกองทัพอากาศ กระทรวงกลาโหม (ปัจจุบันคือผู้ถูกร้อง) ซึ่งทางการออสเตรเลียมีกำหนดจะส่งตัวกลับประเทศไทยในวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๔๐ เนื่องจากถูกจับกุมตัวที่นครซิดนีย์ ในข้อหาสมคบกับพรรคพวกขนเฮโรอีนจำนวน ๓.๕ กิโลกรัม เข้าออสเตรเลีย เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๓๖ และถูกตัดสินจำคุกเป็นเวลา ๔ ปี พ้นโทษแล้ว” ประกอบพยานเอกสารที่เป็นสำเนาภาพถ่ายบันทึกด้วยลายมือของนายมนัส โบพรหม (ปัจจุบันคือผู้ถูกร้อง) ฉบับลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๐ สถานกงสุลใหญ่ ณ นครซิดนีย์ มีการเขียนบันทึกด้วยลายมือของผู้ถูกร้องเองระบุว่า “... ถูกตัดสินจำคุก ๔ ปี ข้าพเจ้าจะถูกส่งตัวกลับไปยังประเทศวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๔๐ จึงเรียนมาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น” และมีการลงลายมือชื่อของผู้ถูกร้องไว้ด้วย ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏจึงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลอุทธรณ์รัฐนิวเซาท์เวลส์ เครือรัฐออสเตรเลีย ให้ลงโทษจำคุกเป็นเวลา ๔ ปี ในข้อหาสมคบกับพรรคพวกขนเฮโรอีน จำนวน ๓.๕ กิโลกรัม เข้าเครือรัฐออสเตรเลียเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๓๖ เมื่อพ้นโทษแล้วจึงได้ถูกส่งตัวกลับประเทศไทยเมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๔๐ แต่ผู้ถูกร้องมีประเด็นโต้แย้งประการหนึ่งว่า ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) ซึ่งใช้คำว่า “คำพิพากษาอันถึงที่สุด” และใช้คำว่า “ความผิดตามกฎหมาย” ย่อมจะต้องหมายถึงคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลแห่งราชอาณาจักรไทย และหมายถึงความผิดตามกฎหมายแห่งราชอาณาจักรไทยเท่านั้น มิใช่คำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลต่างประเทศหรือกฎหมายของต่างประเทศ

กรณีจึงมีปัญหาต้องพิจารณาต่อไปว่า การที่ผู้ถูกร้องเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลอุทธรณ์รัฐนิวเซาท์เวลส์ เครือรัฐออสเตรเลีย ให้ลงโทษจำคุกเป็นเวลา ๔ ปี ในความผิดฐานสมคบกับพรรคพวกขนเฮโรอีนจำนวน ๓.๕ กิโลกรัม เข้าเครือรัฐออสเตรเลียตามกฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลีย นั้น จะเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นบทบัญญัติที่ก่อตั้งองค์กรของรัฐ โดยเฉพาะองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการหรือศาล รวมทั้งการใช้

อำนาจขององค์กรเหล่านั้น การที่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญได้กล่าวถึงองค์ประกอบทั้งหลาย รวมทั้งอำนาจหน้าที่ขององค์กรดังกล่าว จึงมุ่งหมายถึงองค์กรภายในของรัฐหรือราชอาณาจักรไทยเท่านั้น อีกทั้งบทบัญญัติที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในการก่อตั้ง เปลี่ยนแปลง จำกัดหรือระงับซึ่งสิทธิหรือหน้าที่ที่พึงพึงของสมาชิกของรัฐที่กระทำโดยอำนาจขององค์กรของรัฐดังกล่าว โดยหลักแล้วย่อมเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรของรัฐหรือราชอาณาจักรไทยกับสมาชิกของรัฐหรือประชาชนชาวไทยเท่านั้น การพิจารณาปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับเจ้าหน้าที่ขององค์กรของรัฐดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เช่น กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือรัฐมนตรี จะต้องพ้นจากสมาชิกภาพหรือพ้นจากตำแหน่งซึ่งตนดำรงอยู่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือไม่ ย่อมจะต้องพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรภายในของรัฐหรือราชอาณาจักรไทยตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยืนยันและแสดงให้เห็นถึงอำนาจอธิปไตยของราชอาณาจักรไทยซึ่งไม่อาจยินยอมให้องค์กรอื่นใดภายนอกราชอาณาจักรเข้ามาแทรกแซงหรือใช้อำนาจเหนืออำนาจอธิปไตยของราชอาณาจักรไทยได้ แม้หากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยประสงค์จะให้เมืองค์กรของรัฐต่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้องในกรณีดังกล่าว ย่อมจะต้องมีบทบัญญัติที่ชัดเจนไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วย ดังนั้น ถ้อยคำที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) ที่ว่า เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิด ... จึงต้องหมายถึงกรณีที่เป็นคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลไทยเท่านั้น ไม่อาจตีความโดยขยายความออกไปให้หมายความรวมถึงคำพิพากษาของศาลต่างประเทศได้ กรณีที่ผู้ถูกร้องเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลอุทธรณ์รัฐนิวเซาท์เวลส์ เครือรัฐออสเตรเลีย จึงไม่ต้องด้วยบทบัญญัติตามมาตรา ๙๘ (๑๐) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และไม่เป็นผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐)

ประเด็นที่สอง ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๖) และมาตรา ๙๘ (๑๐) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงของเรื่องและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่เกี่ยวกับประเด็นนี้ เป็นข้อเท็จจริงเดียวกันและเป็นบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่มีหลักการและเหตุผลเช่นเดียวกันกับบทบัญญัติในกรณีการสิ้นสมาชิกภาพของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) ดังที่ได้วินิจฉัยไว้โดยชัดแจ้งแล้วในประเด็นที่หนึ่ง จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยลงไปในเรื่องข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายซ้ำในประเด็นนี้อีก กรณีที่ผู้ถูกร้องเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลอุทธรณ์รัฐนิวเซาท์เวลส์ เครือรัฐออสเตรเลีย ให้ลงโทษจำคุกเป็นเวลา ๔ ปี ในฐานความผิดสมคบกับพรรคพวกชนเฮโรอีนจำนวน ๓.๕ กิโลกรัม เข้าเครือรัฐออสเตรเลีย จึงไม่ต้อง

ด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้อง
จึงไม่สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ
ผู้ถูกร้องไม่สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) และความเป็น
รัฐมนตรีของผู้ถูกร้องไม่สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบ
มาตรา ๑๖๐ (๖) และมาตรา ๙๘ (๑๐)

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ